

סג:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

ה א מ"י פ"ד ה"א גיבס
ה"ג ג וישן צ"ח צ"ח
טו"ח"מ י"י ט"ב
ו ב מ"י פ"ה ס"ה
שט"ש ה"ח ט ט
ל"ח ד'
ז ג מ"י פ"ד ה"א גיבס
ה"ב א טו"ח"מ ס"ה
ח ד מ"י פ"ה ס"ה
שט"ש ה"ח ט ט
ט"ב ס"ה
י ג מ"י פ"ד ה"א גיבס
ה"ב א טו"ח"מ ס"ה
יא ז מ"י פ"ה ס"ה
שט"ש ה"ח ט ט
קט"ו ט טו"ח"מ ס"ה
ל"א ט"ב ס"ה

והעדים מעידים אותו שאבדו אכלו נקט לרבותא אף על פי שאבדו מן העולם פטור מן הכפל בטענת אבד וסיפא נקט שנגנבו לרבותא דלע"פ שהוא צעין חייב כפל כיון שטוען טענת גנב: **הרי אובר בטוען טענת גנב דבר הכתוב** דלא זה ולימד על זה: **מגנב הגנב** דהגנב משמע המיוחד כמו העולה עולה ראשונה (פסקים דף נ"ח): ה"ך המיומנת שבידך (מולין דף ס"ג): **ואיך** (ו) הגנב צ"בד' ח"יא בר אבא. אע"ג דהאי דריש לרבינו והאי למיעוט אין לחוש דהכל לפי סגרת הדגש: כשהוא

באבידה משלם תשלומי כפל שנאמר ויעל כל אבידה אשר יאמר תנן התם (א"ה"כין פקדוני אמר ליה אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן יהודה על פי עצמו משלם קרן וחומש ואישם יהיבן פקדוני אמר לו גנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל יהודה מעצמו משלם קרן וחומש ואישם קתני מיהא בטוען טענת גנב דמשלם תשלומי כפל אבל שלא בשבועה אינו משלם תשלומי כפל מנהני מילי דתנו רבנן: אם ימצא הגנב בטוען טענת גנב הכתוב מדבר אהא אומר בטוען טענת גנב או אינו אלא בגנב עצמו כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב (ב) בטוען טענת גנב הכתוב מדבר תניא איך אם ימצא הגנב עצמו הכתוב מדבר אהא אומר בגנב עצמו או אינו אלא בטוען טענת גנב כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב הרי טוען טענת גנב אמור הא מה אני מקיים אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר דכולי עלמא מיהת אם לא ימצא הגנב בטוען טענת גנב כתיב מאי משמע אמר רבא אם לא ימצא כמה שאמר אלא שהוא עצמו גנבו ישלם שנים ומגלן דבשבועה דתניא ויגקרב בעל הבית אל האלהים ולשבועה אתה אומר לשבועה או אינו אלא לדין נאמר שליחות יד למטה ונאמר שליחות יד למעלה מה להלן לשבועה אף כאן לשבועה אלא למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דתינו דכתיבי הרי קראי אלא למאן דאמר תרויהו טענת גנב תרי קראי למה לי אמרי חד למעוטי טענת אבד ולמאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דלא מייחד למעוטי טענת אבד מנא ליה מגנב הגנב ולמאן דאמר תרויהו בטוען טענת גנב דמיעוט ליה טוען טענת אבד גנב הגנב מאי דריש ביה אמר לך מבעי ליה לברברי ח"יא בר אבא אמר רבי יוחנן אמר רבי ח"יא בר אבא אמר רבי יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דהאי גנב הגנב אפקיה למעוטי טענת אבד דר' ח"יא בר אבא אמר ליה אמר לך הקישא הוא ויאוין משיבין על הקישא למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב שפיר אלא למאן דאמר תרויהו בטוען טענת גנב עצמו מנא ליה וכי תימא ליתי בק"ו מוטוען טענת גנב דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה להלן בשבועה אף כאן בשבועה נפקא ליה מדרתנא דבי חזקיה הפרט מפורש קרב לגבי מובה אף כל קרב לגבי מובה מה יש לך להביא שה

כאבידה מולא אבידה שטוען נגנבה הימני לאחר שמלאמיה: **שנאמר על כל אבידה וגו'** וטוען טענת גנב מוקמינן ליה להאי קרא לקמן בשמעתין: **פנ ספס** בהגזל עלים (לקמן ק"ה): **משלם אם הקרן** דלזן כפל אלא בטענת גנב: **הודה מעלמו משלם קרן וחומש ואישם** דכתיב (ויקרא ה) או מכל אשר ישבע עליו לשקר וגו' וזהו אשם גזילות ואינו נא אלא על הודאת פני דלע"פ דלא כחז בהאי פרשה הודאה כחז רחמנא נאשס גזל הגר כפרשת נשא (והמודו את טעמאס וגו' וחומש נמי אינו בלא אשם: **טענת אבדה** אבד הימני: **כשטועס** לאחר ששבע לשקר דקמתי משביעך אני: **טוען טענת גנב** כעל הנביא שטוען טענת גנב כפקדון זה דכתיב (וי) וגו'ב מית האיש וגו' הכתוב מדבר וקאמר דלס ימלא שהוא גנב שישלם שנים: או אינו אלא בגנב עלמו שבעל הבית אמת טען וימלא הגנב שגנבו: **כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב** (לקמיה) ומוקמינן לה בטוען טענת גנב שגמלא הוא בעלמו יגנב הו אמר דהאי קרא ללעיל נמי כשנמלא בעל הבית שקרן קאמר וקמיה פרכינן תרי קראי למה לי: **בגנב עלמו** מגיד הכתוב שגנב משלם כפל: או אינו אלא בטוען טענת גנב קאמר. דלס נמלא הוא גנב משלם כפל: ה"ג כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב הרי טוען טענת גנב אמור הא מה אני מקיים כו': אם לא ימצא כמו שאמר. שטוען נגנבה דכתיב וגו'ב מית האיש: **אלא הוא עלמו גנבו** ונקרב בעל הבית כלומר והוא כבר נשבע דבר שלא שלח ידו מה כתיב אהריו על כל דבר פשע וגו' ישלם שנים (ו) וממאי. דהאי ונקרב בעל הבית לשבועה קאמר: **לשטועס** שכיין שטוען וגו'ב מית האיש ישבע שגנבה ויפטר: או אינו אלא לדין. ו'לפרעון דשומר חנם שטוען נגנבה ישלם דהאי קרא בשומר חנם כתיב דלאמרי' צהשאל (ב"מ דף ט"ז): **שליחוס יד למטה** בשומר שזר שנועת ה' מתייה בין שניהם אם לא שלח וגו': **שליחוס יד למטה**

(6) לקמן ק"ה ק"ה: שטוען טענת גנב (3) כ"ח מ"ה: (א) לקמן ק"ו: לשלם ס"ה: (ד) לקמן ק"ו: ממות ס"ה: (ה) לקמן ק"ו: (ו) במכר (ה) (א) שמוט כ"ה: (ח) ו'ל' נגבו יע"ד"ן. (ט) [שמוט כ"ה] פ' ר"ח ובר"מ.

תורה אור השלם
1. על כל דבר פשע על שור על חמור על שד על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא דבר שור והאלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים שמה כ"ח ק"ר: 2. כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשיכור ונבט מביט האיש אם ימצא הנגב הגנב שנים שמה כ"ו ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו: שמה כ"ו

הגהות הב"ח
(6) נ"ב' אם לא ימצא הגנב הרי אומר בטוען טענת גנב: (3) ח"ס ד"ה ו'ל'דן גנב הגנב כו':

נקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו: **למעוטי טענת אבד** אם טען נאבדה הימנו ועדים מעידים שגנבו פטור מכפל אפילו נשבע: **משלם תשלומי ארבעה וחמשה** כגנב עלמו דנפקא ליה מגנב הגנב: **הקישא הוא** כיון דממיי דהדיני הני קראי איתקש גנב וטוען טענת גנב להדיני מה גנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה אם טבח ומכר אף טוען טענת גנב משלם ארבעה וחמשה. ואע"ג דליכא למיפדך מה לגנב עלמו שכן מייב כפל בלא שבעה חמור טענת גנב שג"ך שבעה אין משיבין על ההיקש דלאמרינן ליה מילתא בהגזל עלים (לקמן דף ק"ו). ואיכא דאמרי ההיקש דמפרש התם הואיל וגנב משלם כפל וטוען טענת גנב משלם כפל מה גנב טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה אף טוען טענת גנב טבח ומכר משלם ארבעה וחמשה והכי נמי שמעינן התם: **הניא למ"ד חד בגנב וחד בטוען טענת גנב** [טענת גנב] שפיר נפקא ליה גנב מהכא אלא למ"ד כו': **מדפסא דבי חזקיה** דדריש קרא אחרניא דמשמע גנב עלמו אם המלא ממלא בידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן בהדיא אלא בעלי חיים כדכתיב (שמות כ) משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: **יאמר שור וגניבה והכל בכלל** דמרינן כל כעין הפרט דבר המתלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אינו כן וכי. ולקמיה (סד). מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: **אף כל קרב** ולא ממרבי מעשין הפרט אלא הקרב למוצא להכי כתב שה דלא תימא כלל לאחוי קרב למוצא קמתי דמה יש לך להביא שקרב למוצא ולא נכתב בפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש כעין הפרט: לרבות

ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו: **למעוטי טענת אבד** אם טען נאבדה הימנו ועדים מעידים שגנבו פטור מכפל אפילו נשבע: **משלם תשלומי ארבעה וחמשה** כגנב עלמו דנפקא ליה מגנב הגנב: **הקישא הוא** כיון דממיי דהדיני הני קראי איתקש גנב וטוען טענת גנב להדיני מה גנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה אם טבח ומכר אף טוען טענת גנב משלם ארבעה וחמשה. ואע"ג דליכא למיפדך מה לגנב עלמו שכן מייב כפל בלא שבעה חמור טענת גנב שג"ך שבעה אין משיבין על ההיקש דלאמרינן ליה מילתא בהגזל עלים (לקמן דף ק"ו). ואיכא דאמרי ההיקש דמפרש התם הואיל וגנב משלם כפל וטוען טענת גנב משלם כפל מה גנב טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה אף טוען טענת גנב טבח ומכר משלם ארבעה וחמשה והכי נמי שמעינן התם: **הניא למ"ד חד בגנב וחד בטוען טענת גנב** [טענת גנב] שפיר נפקא ליה גנב מהכא אלא למ"ד כו': **מדפסא דבי חזקיה** דדריש קרא אחרניא דמשמע גנב עלמו אם המלא ממלא בידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן בהדיא אלא בעלי חיים כדכתיב (שמות כ) משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: **יאמר שור וגניבה והכל בכלל** דמרינן כל כעין הפרט דבר המתלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אינו כן וכי. ולקמיה (סד). מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: **אף כל קרב** ולא ממרבי מעשין הפרט אלא הקרב למוצא להכי כתב שה דלא תימא כלל לאחוי קרב למוצא קמתי דמה יש לך להביא שקרב למוצא ולא נכתב בפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש כעין הפרט: לרבות

על הקישא. אפי' דליכא למיפדך ביה, דלמסן דין ק"ו מעלמו וכן אמר דן ג"ש והיקש מעלמו אלא אם כן נמדה מרבי ורבי מרבי הלכה למשה מסיני (תוספות כ"ב).